

„A koalíció meghatározza a Fidesz mozgásterét”

Kövér László a kormánypárti gesztusokról, az őszülő halántékokról és arról, ki gyűrheti maga alá a párt elnökét

A húsztágú Fidesz-frakció szerdán tartotta alakuló ülését. A legkisebb ellenzéki párt képviselőcsoportjának ideiglenesen megválasztott vezetőjét, Kövér Lászlót a választási kudarc következményeiről, a stílusváltásról, a júliusi kongresszus tétjéről kérdeztük.

– A Fidesz parlamenti frakciója a négy évvel ezelőttinél csak két fővel kisebb, akkor mégis a mainál nagyobb politikai súlyt képviseltek a fiatal demokráciák.

– Valóban változott a helyzet, hiszen akkor az alkotmánymódosításhoz, a kétharmados törvények meghozatalához az ellenzék egészének vagy annak legalább egy részének támogatását bírnia kellett a kormánynak, ezért különböző politikai engedményekre kényszerült. Most, a koalíciós megállapodás után – a parlamenti erőviszonyokat tekintve – az ellenzéknek minden parlamentális lehetősége elveszett arra, hogy befolyásolja azokat a kérdéseket, amelyekre eddig hatása volt.

Ellenzéki összefogás?

– A rövid távú jelentőségét ismerjük ennek. De hosszú távon hogyan hathat ez az átalakulás folyamatára?

– Megvan annak a lehetősége, hogy olyan irányba mozdul el a magyar demokrácia, amely nem élvezi a mérvadó politikai pártok konszenzusát. Eszköz nélkül maradtak az ellenzéki pártok, akkor sem tudnánk ezen változtatni, ha az ellenzék valamiféle blokkosításában gondolkodnának. Sok értelmet a jelen körülmények között nem látom a négy ellenzéki párt szorosabb együttműködésének. Elégé kilátástalannak tűnik a helyzet.

– Annak ellenére, hogy nem látja értelmét az ellenzéki pártok szorosabb együttműködésének, ennek mégis vannak jelei. Mintha az MDF körül kialakulna egy ellenzéki blokk, s ebben a KDNP mellett a Fidesz is elég intenzíven részt vesz. Legalábbis erre vallanak a színpalak mögött zajló tárgyalások.

– A hatpárti tárgyalások során komoly egyeztetések folytak az ellenzéki pártok között, hogy legalább amit lehet, azt próbáljuk menteni. 1990-ben

ez nem így zajlott, akkor a szolidaritás nem volt meg az első pillanatban. Az MDF–SZDSZ paktum pedig véleményünk szerint az ellenzék kollektívan megillető jogokat adta el a kormánykoalíciónak. Most nehezebb körülmények között az ellenzéki pártoknak nem szabad ezeket a hibákat újra elkövetniük. Ugyanakkor ez nem jelent feltétlenül távlatos politikai együttműködést. Konkrét esetekben az is elképzelhető, valamely ellenzéki párttal vagy esettel a kormánnyal fogunk együtt szavazni, ez már a programok hasonlóságán és különbözőségén múlik.

– Az MSZP és az SZDSZ az ellenzékkel folytatott újfajta viszonyról beszél. Valóban nagyobb részt kapott az ellenzék, mint amennyi a mandátumok aránya alapján megilleti?

– Nagyobb részt kapott, de így volt ez 1990-ben is. Ezek az engedmények – bár igazolják a koalíciós szándékokat – egyelőre nem kerülnek semmibe a kormánynak. Hiszen ezáltal az ellenzék lehetőségei meglehetősen csekély mértékben bővülnek.

– Milyen gesztussal lenne a Fidesz elégedett?

– Az elmúlt négy évben az ellenzéki pártok megfogalmazták azt az óhajukat: szeretnének érdemben beleszólni a rendszerváltásnak nevezett folyamatba annak érdekében, hogy hosszú távon stabil legyen a politikai és gazdasági intézményrendszer. Ez a folyamat azonban még nem zárult le, és bizonyos korrekcióra is szükség van. Azon múlik a kormánypártok szándékának őszintesége, mennyire veszik figyelembe az ellenzéki pártok véleményét, amikor az alkotmányról, az önkormányzati választásokról, a szomszédos országokkal kötendő szerződésekről döntenek – dacára annak, hogy alkotmányos lehetősége nincs az ellenzéknek a beleszólásra.

Szövetséges nélkül

– Az új kormány összetétele átalakítja-e az MSZP-hez és főként az SZDSZ-hez fűződő viszonyukat?

– A koalícióval erőteljesen lecsökken annak esélye, hogy hárompólusúvá váljon a magyar pártpolitikai berendezkedés, és a liberális pártok erős alternatívát alakítsanak ki a baloldali és a konzervatív pólussal szemben.

Nagy kérdés, hogy mennyiben marad ez kormánykoalíció és mennyiben válik pártkoalícióvá. Az SZDSZ-nek erős baloldali vonzódásai vannak, több befolyásos politikusa mindig is a szocialistákat tartotta természetes szövetségesnek, és nem a Fideszt, holott az utóbbiról beszéltek hosszú időn keresztül.

– A Fidesz így elveszítheti természetes szövetségését.

– A párt helyzete jelentősen megrehezül emiatt.

– Az új parlamentben egyetlen párt maradt meg korábbi szerepében, a Fidesz. Nemcsak az örök ellenzéki-ség réme, de a hét százalék miatt a nagypolitikából való kiesés veszélye is felvetődhet. Marginalizálódik-e a Fidesz, vagy ez már meg is történt?

– Ez még nem történt meg, de komolytalan optimizmus lenne azt állítani, hogy erre semmiképpen nem kerülhet sor, és sincsen erre esély. Ha a '98-as választásokon a Fidesz még rosszabb eredményt ér el, ez a párt már otthagya a keze nyomát az átalakuláson, és ebben kevés szűgyellnivalót találok, sokkal kevesebbet, mint mások esetében. A helyzet azonban nem ilyen tragikus. Ez a párt mégiscsak fiatalokból áll, s ha másért nem, akkor generációs okokból van jövője.

– Előbb-utóbb kihálnak az ellenfelek?

– Kihálnak, de emellett a Fidesznek jó esélyei vannak arra, hogy egyszer és mindenkorra egy mérsékelt, azért is kimondom, nemzeti elkötelezettségű liberális pártként kínálja értékeit a választóknak.

– Arányaiban a legnagyobb mértékben a Fidesz-frakció cserélődött ki, csaknem minden második képviselő új ember a parlamentben. Ahogy elnéztem az alakuló ülésen, egy-két deres halánték is feltűnt. Újabb stílusváltás előtt állunk?

– Ez a korhatár feloldásának természetes következménye. Talán lehetőséget nyújt arra is, hogy a mostani választási eredménnyel szemben – amelynek jellegzetessége, hogy nagyon kevésbé tudtuk megszólítani az idősebb választók tömegeit – a következő négy évben ez másként lesz.

– A csúfosnak is nevezhető választási szereplés után vannak már, de ugyanakkor az ezt értékelő, az ennek személyi következményeit levonó

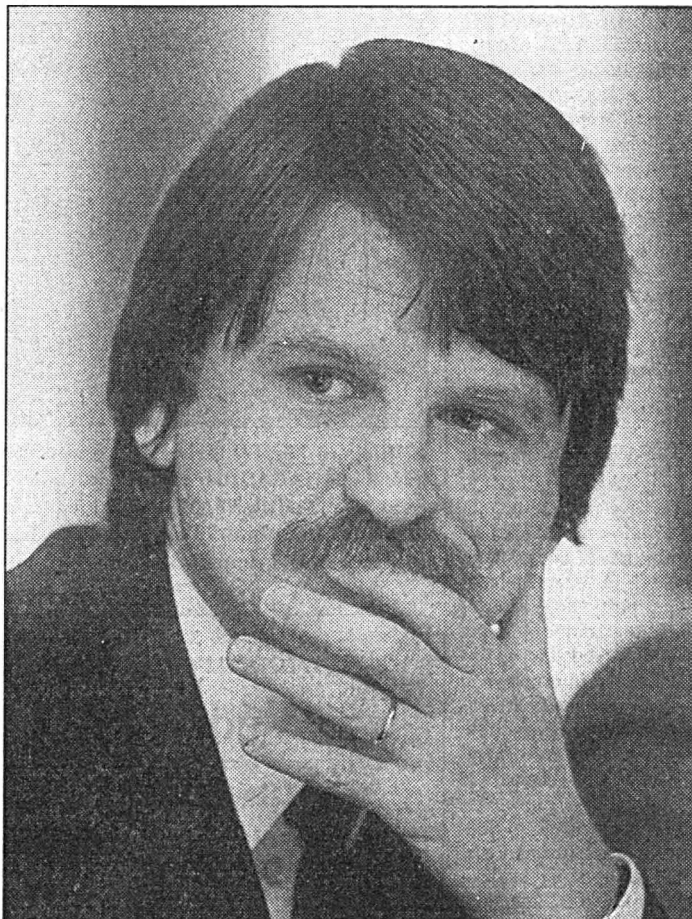
kongresszus előtt állnak. Előfordulhat-e az a Fideszben, ami az elmúlt négy évben a kisgazdáknál, hogy a parlamenti frakció és a párt szétszúszik, eltávolodik egymástól?

– Elméletileg elképzelhető, de eléggé bölcsnek tartom a Fidesz jelenlegi, illetve jövőbeli vezetőit ahhoz, hogy úgy gondoljam: nyilván nem ki-

nyílik mozgástér a Fidesz számára, és merre nem. A frakció ennek realitását képes felismerni.

Naiv elképzelések

– A kongresszusra készülve elég komoly jelei vannak annak, hogy ha az elnök személye nem is, de az elnökség

Kövér László: Nem látom értelmét az ellenzék szorosabb együttműködésének

Weber Lajos felvétele

vánják szétszilálni ezt a pártot. Némely megnyilatkozás dacára a Fidesz stratégiájában nem kell radikális változásokra számítani. Nemcsak azért, mert ez az elmúlt hat év megtapasztaltá jelentené, és erre nincs fogadókészség, hanem azért sem, mert baloldali koalíció alakult, és ez meghatározza, merre

összetétele jelentősen megváltozhat. A jelenlegi „baráti társaságként” működő elnökség helyett olyan pártvezetést szeretnének, amely képes ellenpontjává válni a pártelnök sokak által túlzottan vélt hatalmának.

– A törekvést jól érzékeli, de az e mögött álló elképzelések részben nai-

vak, részben a jelenlegi elnökség tagjainak lebecsülését tükrözik. Kétség-telen, hogy az elnökség tagjainak jelentős része a Fidesz megalakulásának első pillanatától jelen van. Remélem, hogy a küldöttek nem gondolják, hogy ez feltétlenül bűn lenne.

– A többi pártnál azonban jelentős átalakulások folytak, hogy Orbán Viktor szavával éljek, voltak személyek, akiken egyszerűen „átlépett az idő”. Lehetséges, hogy a Fidesz most jutott el ehhez a ponthoz?

– A lehetőség természetesen fennáll, de Orbán Viktornak az alapszabály szerint jóval kisebb a formális hatalma, mint a többi párt elnökének. Képességei és személyisége folytán azonban olyan politikai és erkölcsi tőkét halmozott fel az elmúlt hat évben, amely befolyását senkivel össze nem mérhetővé tette a Fideszen belül. Nyilvánvaló, hogy ezt a választási kudarc némileg megtépázta. De naivitás azt képzelni, az alelnökök személyükben voltak alkalmatlanok arra, hogy bármiféle ellensúlyt képezzenek a Fideszen belül. Ha egy párt önmagával szemben a vezetésben ellenzékét játszik, annak egyenes következménye a szétesés. Ha ilyen koncepcióval választanak be új embereket az elnökségbe, akkor azok vagy nem lesznek képesek „maguk alá gyűrni” Orbán Viktort, vagy olyan konfliktusoknak teszik ki ezt a pártot, amelyek az életben maradási esélyeket jelentősen csökkentik.

– Július végén választja meg a frakció új vezetőjét. Bármennyire cáfolja a Fidesz vezetése, itt érezhető egyfajta taktikázás, hiszen a frakcióvezető mindenképpen tagja az elnökségnek.

– Éppen akkor lenne taktikázásról szó, ha az új frakció a kongresszuson elhangzottak elébe menve választott volna végleges frakcióvezetőt. Hiszen fgy bárkit át lehetett volna menteni a jelenlegi elnökség tagjai közül.

– Ez a lehetőség így is fennáll. – Ezzel nem taktikázni akart a frakció, hanem gesztust kívánt gyakorolni a kongresszus felé.

– Van esélye a győzelemre? – Még nem döntöttem el, hogy indulok-e. Azt sem tudni, lesznek-e ellenjelöltek. Azt viszont tisztán látom, hogy amennyiben alelnöknek jelölnek – és ez várható –, akkor megmérgettem magam.